

بسم الله الرحمن الرحيم
اللهم صل على فاطمه و ابيها و بعلمها و بنيتها

به خیمه حضرت علی اصغر علیه السلام خوش آمدید

آموزش فرهنگ عاشورا به کودک زیر ۷ سال
با تأکید بر کتاب طیب سخن

یکشنبه ۲ شهریور ماه ۹۹

در این جلسه به مبحث جمله از کتاب طیب سخن پرداخته می شود

الف. شروع

الحمد لله رب العالمين

الهي اهدنا لصرراط المستقيم

الحمد لله که خداوند فرق بودن و نبودن یک چیز را به ما یاد داد و ما یاد گرفتیم که فهم همین نکته چقدر مهم است. ما به وسیله فهم همین چیز به ظاهر ساده، توانستیم به جز شناخت چیزهای مختلف، رفتارهای آنها را هم بشناسیم.

الحمد لله که خدا به وسیله فهم انواع رفتارها ما را عالم کرد.

الحمد لله که خدا به ما یاد داد چیزی را بخواهیم و دیگران را از قصد و خواستن خود با خبر کنیم. اگر خداوند به ما اینها را یاد نداده بود، هیچ رابطه ای رقم نمی خورد و هیچ کاری انجام نمی شد یا اگر انجام هم می شد، ما از آن خبر نداشتیم.

خدایا شکر ت جمله ها را آفریدی تا اراده و دستور تو را بشنویم و اطاعت کنیم. و با فهم آنها بتوانیم از وجود آن اراده خبر داشته باشیم و یکدیگر را آگاه کنیم.

خدایا شکر ت که جمله ها را آفریدی تا با وجود آنها بتوانیم صدای حسین بن علی (ع) را بشنویم و از خواسته هایش آگاه شویم و دیگران را نسبت به آنها آگاه کنیم.

خدایا شکر ت که به ما جملات را یاد دادی تا بتوانیم حسینی باشیم و حسینی بودن را به فرزندانمان یاد دهیم.

جلسات گذشته از اسم و فعل یاد کردیم و در این جلسه موضوع ما جمله است.

برای این منظور می بایست:

- **شناخت مخاطب** زیر هفت سال و تعیین نحوه آموزش جملات به او.
- **شناخت و استخراج جملاتی** که در صحنه های عاشورا بروز کرده است یا جملاتی که می توان در گرامی داشت محرم و مراسمات مربوط به آن مورد استفاده قرار داد.

ب. معرفی اجمالی دوره اول
آغاز رشد (قبل از تولد تا تکلم)

مراحل دوره اول رشد (در زندگی به سبک علی اصغر(ع)

- قبل تولد
- جنینی
- شیرخوارگی
- بروز کلام طیب (بر بروز توانمندی های کودک همراه با ضابطه مند کردن محیط در جهت بروزهای طیب کودک مبتنی است)

مقاطع زندگی کودک بر اساس ساختار کلام

- مقطع اول: **طلوع القا و طلوع عواطف** که از زمان تشکیل جنین تا ابتدای زبان باز کردن به اسم و کلمه می باشد.
- مقطع دوم: **استمرار القا و پیدایش لحن و تقویت عواطف، طلوع یادگیری** از طریق حواس و همچنین طلوع یادگیری ارکان جمله تا شکل گیری جمله کامل، که تا زبان باز کردن کامل کودک ادامه دارد.
- مقطع سوم: **استمرار القا و عواطف، یادگیری از طریق حواس و تکمیل آموزش و نیز گسترش جملات کامل کودک** تا طلوع یادگیری رموز پیچیده ادبیات و بیان مقاصد از طریق ظرافت های کلام، که از بیان جملات کامل تا بیان متن کامل ادامه دارد.

تعیین نحوه آموزش به فرزند

- آموزش به فرزند در دوره اول زندگی او، به دلیل نداشتن پیش فرض ها و خالی بودن از تصورات به صورت القایی صورت میگیرد.
- افکار، باورها، توجهات و عواطف والدین در شکل گیری تصورات کودک و آموزش های او بسیار موثر است.
- هر قدر والدین با توجه، مهربانی، انگیزه و قصد بیشتر افکار و باورهای خود رو به کودک خود انتقال دهند در تعلیم و تزکیه او موفق تر بوده و هم چنین کلام آنها نافذتر و در زندگی کودک موثر تر است.

فرزند خود را به گفتن کلام تشویق کنیم...!

یکی از مهم ترین کارهایی که والدین می توانند برای رشد فرزند خود انجام دهند این است که او را به گفتن کلام، تشویق و حتی او را به آن وادار کنند.

کلام جملات و افعالی به هم پیوسته است که می تواند مطلبی کامل را بیان کند توان بیان چنین جملات و افعالی توسط کودک نشان دهنده فهم قانون ها و باورها در اوست

زیرا قانون ها و باورها جملاتی کامل و افعالی مستمر هستند.

بدین ترتیب هر قدر کودک بیشتر بتواند از تراوشات فکری خود کلام بگوید بیشتر می تواند قوانین و باورها را درک کند.

موضوعات متناسب و قابل فهم این دوره:

حواس: ایجاد آزادی در تجربه، ایجاد انس با معنویات، الگوسازی و ...

کلام: هنر گفت و گو با کودک ، محتوای کلام

نطق: تادیب نطق بر مبنای فطرت، پذیرش محدودیت های ادراکی، آموزش خیال و...

رزق: نزدیک سازی به اسم رزاق

• ج. دستور زبان دوره اول (جمله)

انواع جمله

- **جملات خبری:** جملاتی که است و نیست دارند. خبر می دهند.
- **جملات انشایی:** جملاتی هستند که وقتی به کار برده می شوند پس از بیان شان حتما واکنشی در پی دارد.
 - امر و نهی (جملات امر و نهی ای)
 - استفهام (جملات پرسشی)
 - تمنی و ترجی (جملات ای کاشی)
 - ندا (با صدا زدن و احضار)

• د. جمله های عاشورایی (علم و شعار)

در فرهنگ عاشورا چه رفتارهایی داریم؟

- جمله های مربوط به واقعه عاشورا
- جمله های مربوط به مراسم عاشورا

جمله های خبری

این جملات می توانند هم بیانگر جزئیاتی از ماجرای کربلا باشند و یا اعلام کننده ایام محرم باشند و هم از شعاری حکایت کنند که فرزندان ما را به کربلا پیوند دهند.

• جملات مربوط به جزئیاتی از ماجرای کربلا یا اعلام کننده ایام محرم:

ماه محرم آمد. امروز روز عاشورا است. امروز در خانه ما روضه است. وقتی محرم می شود خانه ی ما سیاه پوش می شود.

حضرت عباس ع خیلی شجاع است.

والله ان قطعتموا یمینی انی احمی ابدان دینی (رجز. القای شجاعت ها از طریق والدین به کودک)

• جملات پیوند دهنده فرزندان ما با حماسه کربلا:

قاسم بن حسنی ام. من علی اصغری هستم. دختران عاشورا. پسران عاشورا. من هم سینه می زنم
سرباز حسینم ... سرودی با همین عبارت . مانند حضرت قاسم می شورم بر دل دشمن . می مانم و می مانم
در راه ولایت. امیری حسین و نعم الامیر. وقتی که آب می خورم بر او سلام می کنم . حسین قهرمان من
است . مولای من حسین است. آقای من حسین است

باز هم ماه محرم
آمده در کوچه ما
خانه امان امروز روضه است
می دهم من چای و خرما
از رقیه از سکینه
روزه می خواند و من هم
اشک هایم دانه دانه
می چکد آهسته کم کم
شور شد با اشک هایم
مزه حلوائ شیرین
شور و شیرین قاطی هم
از گلویم رفته پایین

جمله های انشایی (ایجاد کننده چیزی)

این جملات به ویژه می توانند در ایجاد کمیت و کیفیت احساسات کمک کننده باشند. انواعی از جملات انشایی به شرح زیر است:

- **دستوردهنده یا بازدارنده** (استفاده از این جملات خیلی متداول نیست و فقط در شرایطی که مورد مناسبی با لطافت لازم وجود داشت، قابل استفاده است)
- **ندا دهنده** متداول ترین اقسام جملات است که قدرت برقراری و ایجاد ارتباط با شخصیت های نورانی کربلا را دارد و معمولاً نوعی ذکر محسوب می شود و در اقسام سربند، پرچم، دکمه (پیکسل)، لباس قابل استفاده است.
- صدا زدن حتماً پاسخی را در پی دارد. حیات ایجاد می شود.
- **پرسشی** این جملات خیلی متداول نیستند، اما می توانند فعال کننده تفکر باشند، این جملات ظرفیت بالایی در ایجاد این باور دارند که کودک ما یکی از کودکان عاشورا است
- **ای کاش** بعد از جملات ندا این جملات هستند که متداولند.

جملات دستور دهنده یا بازدارنده

روایت امام حسین در مورد سلام کردن:

سلام، هفتاد ثواب دارد. شصت و نه ثواب از آن کسی است که سلام دهد و یکی برای آن که جواب گوید.

امام حسین (ع): بخیل ترین مردم کسی است که از سلام کردن بخل بورزد
امام حسین (ع): به هیچ کس اجازه [ورود به منزل خود را] ندهید تا وقتی که سلام کند.

جملات ندادهنده

یا زینب

یا حسین... (حتما امام پاسخ می دهند... جانم!)

یا رقیه

یا علی اصغر

و ...

ای حسین ای سرو آزاد جهان

ای باد صبا برسان به حسین سلام مرا

جملات پرسشی

عمویم عباس کجاست؟
 به من اجازه می دهید خادم خیمه تان شوم؟
 دستم را میگیری؟
 ادخل یا مولای؟

جملات ای کاش

کاش من هم در کربلا باشم... یالیتنی
 کاش برایت آب بیاورم
 کاش خانه ی ما هم روضه بود
 کاش آقا لحظه ای مهمان ما هم می شدی
 ای کاش با تو باشم بابای مهربانم من آرزویم این است قدر تو را بدانم
 پدر خوبم باباحسین ای کاش تو مرا هم به کربلا می بردی حتما من آنجا تو را کمک می کردم
 من کارهای زیادی را می توانستم انجام دهم.
 با عموی عزیزم آب میاوردم برای حرم
 برای علی اکبر شمشیرش را حمل می کردم
 کمر بند قاسم را محکم می بستم
 کفش های عبدالله را که پیدایش نمی کرد برایش می آوردم تا کفش بزرگ پایش نکند
 با رقیه بازی می کردم
 و برای علی اصغر لالایی می خواندم
 ای کاش مرا هم با خودت به کربلا می بردی...

• ۵. روضه حضرت علی اصغر(ع):

السلام علی الحسین و علی بن الحسین و علی اولاد الحسین و علی اصحاب الحسین

وجود مقدس علی اصغر(ع) در روز عاشورا خودش در ذهن هر کسی که وضعیت او را می دید، انوعی از جمله را القاء می کرد:

لطافت او خبر می داد که این طفل تشنه است
و شدت تشنگی امر می کرد که باید به او آب رساند.
مظلومیت او پرسش می کرد که به کدامین گناه؟
و شهادت او ای کاش بزرگی را مثل یک داغ بر سینه هر کسی گذاشت.
و البته نحوه شهادتش صدای هر کسی را بلند می کند که یا علی اصغر بگویند.

بگو به صبح، که پیش از شکفتنش، او را در قنداقه باید پیچید و پیکر لطیف و معطرش را باید پوشانید؛ که بوسه های نسیم، تنش را می خراشند و توقف سایه بر اندام لطیفش سنگینی می کند! بگو برای فرونشاندن عطش، قطرات شبنم سنگینند که نازک و شکننده است گلبرگ های خشکیده لبش!

بگو برای تکیدن و شکفتنش، آهن سرد و تیر سه شعبه برآن است. بگو که پیشانی بلند و تابانش را باید پوشانید که در معرکه ی سینه های تاریک و سرد، سنگها می تپند!

بگو به صبح تلظی کمتر کند که تشنگی، رشک می برد به باز و بسته شدن دهانش؛ و حسادت، تحمل درخشش سپیدی گلویش را ندارد!

بگو به صبح که او را در قنداقه باید پیچید، که جانپناه سرخ خورشید، شقایق زار قنداقه اوست و خورشید از شکاف گلوی او قیام خواهد کرد!

• اللهم صل على فاطمه و ابيها و بعلمها و بنيتها